

FORDÍTÁS

EGYEZMÉNY A SZÜLŐI FELELŐSSÉGGEL ÉS A GYERMEKEK VÉDELME SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEKKEL KAPCSOLATOS EGYÜTTMŰKÖDÉSRŐL, VALAMINT AZ ILYEN ÜGYEKRE IRÁNYADÓ JOGHATÓSÁGRÓL, ALKALMAZANDÓ JOGRÓL, ELISMERÉSRŐL ÉS VÉGREHAJTÁSRÓL

(1996. október 19-én megkötve)

Az ezen Egyezményt aláíró államok,

tekintettel arra az igényre, hogy nemzetközi helyzetekben fejleszteni kell a gyermekek védelmét,

azzal a kívánsággal, hogy a gyermekek védelmét szolgáló intézkedések vonatkozásában elkerüljék a joghatóság, az alkalmazandó jog, az elismerés és végrehajtás terén a jogrendszereik közötti összeütközéseket,

emlékeztetve a nemzetközi együttműködés fontosságára a gyermekek védelme érdekében,

megegyezve, hogy elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venni,

megállapítva, hogy a kiskorúak védelme tekintetében a hatóságok hatásköreiről és az alkalmazandó jogról szóló, 1961. október 5-én kelt egyezmény átdolgozásra szorul,

azzal az óhajjal, hogy e célból a Gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-án kelt ENSZ-egyezményt figyelembe véve közös rendelkezéseket állapítsanak meg,

a következő rendelkezésekben állapodnak meg:

I. FEJEZET

AZ EGYEZMÉNY HATÁLYA**1. cikk**

(1) A jelen Egyezmény céljai a következők:

- a) annak meghatározása, hogy mely állam hatóságainak van joghatósága a gyermek személyének vagy vagyonának a védelmére irányuló intézkedések meghozatalára;
- b) annak a meghatározása, hogy ezeknek a hatóságoknak joghatóságuk gyakorlása során mely jogot kell alkalmazniuk;
- c) a szülői felelősségre alkalmazandó jog meghatározása;
- d) e védelmi intézkedések valamennyi szerződő államban való elismerésének és végrehajtásának a biztosítása;
- e) az ezen Egyezmény céljainak eléréséhez szükséges együttműködés kialakítása a szerződő államok hatóságai között.

(2) Ezen Egyezmény alkalmazása során a „szülői felelősség” fogalma magában foglalja a szülői felügyeleti jogot vagy más,

ehhez hasonló felügyeleti kapcsolatot, amely meghatározza a gyermek személyével és vagyonával kapcsolatban a szülők, gyámok vagy más törvényes képviselők jogait, lehetőségeit és felelősségét.

2. cikk

Az Egyezményt a gyermekekre születésük pillanatától a 18. életévük betöltéséig kell alkalmazni.

3. cikk

Az 1. cikkben említett intézkedések különösen a következőkre vonatkozhatnak:

- a) a szülői felelősséggel való felruházás, annak gyakorlása, megszüntetése, korlátozása, valamint átruházása;
- b) felügyeleti jogok, ezen belül a gyermek személyének a gondozásához fűződő jogok és különösen a gyermek lakóhelyének meghatározására vonatkozó jog, valamint a láthatási jogok, beleértve azt a jogot, hogy a gyermeket korlátozott időre a gyermek szokásos tartózkodási helyétől eltérő helyre vigyék;

- c) gyámság, gondnokság és hasonló intézmények;
- d) annak a személynek vagy szervnek a kijelölése és feladatai, amely felelős a gyermek személyéért vagy vagyonáért, képviseli vagy támogatja a gyermeket;
- e) a gyermek nevelőszülőknél való elhelyezése, intézményi gondoskodásba helyezése, kafa vagy hasonló intézmény által számára gondozás biztosítása;
- f) a gyermekért felelős személy által nyújtott gondozás hatóság általi felügyelete;
- g) a gyermek vagyonának kezelése, megőrzése és az azzal való rendelkezés.

4. cikk

Az Egyezmény nem alkalmazható:

- a) a szülő-gyermek kapcsolat megállapítására vagy vitatására;
- b) az örökbefogadásról szóló döntésekre, az örökbefogadást előkészítő intézkedésekre, az örökbefogadás érvénytelenítésére vagy visszavonására;
- c) a gyermek családi nevére és utóneveire;
- d) a nagykorúvá válásra;
- e) a tartási kötelezettségre;
- f) a célvagyonra (trust) és az öröklésre;
- g) a társadalombiztosításra;
- h) általános jellegű hatósági intézkedésekre oktatási és egészségügyi ügyekben;
- i) a gyermekek által elkövetett bűncselekmények következtében hozott intézkedésekre;
- j) a menedékjogról és a bevándorlásról hozott döntésekre.

II. FEJEZET

JOGHATÓSÁG

5. cikk

(1) A gyermek személyének vagy vagyonának védelmére irányuló intézkedések meghozatalára a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti szerződő állam bírósági vagy közigazgatási hatóságainak van joghatósága.

(2) Ha a gyermek szokásos tartózkodási helye egy másik szerződő államra változik, a 7. cikk kivételével az új szokásos tartózkodási hely szerinti állam hatóságainak van joghatósága.

6. cikk

(1) A menekült gyermekek és olyan gyermekek esetében, akik az országukban lévő zavargások miatt országuk elhagyására kényszerülnek, az 5. cikk 1. bekezdésében meghatározott joghatóság annak a szerződő államnak a hatóságait illeti meg, amelynek területén e gyermekek országuk elhagyása miatt jelen vannak.

(2) Az előző bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni azokra a gyermekekre is, akiknek a szokásos tartózkodási helye nem állapítható meg.

7. cikk

(1) A gyermek jogellenes elvitele vagy visszatartása esetén annak a szerződő államnak a hatóságai, amelyben az elvitelt vagy visszatartást közvetlenül megelőzően a gyermek szokásos tartózkodási helye volt, mindaddig megtartják joghatóságukat, amíg a gyermek más államban nem szerez szokásos tartózkodási helyet, és

a) minden felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv el nem fogadja az elvitelt vagy visszatartást; vagy

b) a gyermek azon időponttól számított legalább egy éve e másik államban tartózkodik, hogy a felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv tudomást szerzett vagy tudomást kellett volna hogy szerezzen a gyermek hollétéről, nincs elbírálás alatt az ezen az időszakon belül benyújtott visszaadás iránti kérelem, és a gyermek új környezetébe beilleszkedett.

(2) A gyermek elvitele vagy visszatartása jogellenesnek minősül, amennyiben:

a) sérti az azon állam joga szerint egy személynek, egy intézménynek vagy más szervnek – akár együttesen, akár kizárólagosan – juttatott felügyeleti jogokat, amelyben a gyermeknek az elvitelt vagy visszatartását közvetlenül megelőzően a szokásos tartózkodási helye volt; és

b) ezeket a jogokat az elvitel vagy visszatartás időpontjában – együttesen vagy kizárólagosan – ténylegesen gyakorolták vagy azok gyakorlásában éppen az elvitel vagy visszatartás akadályozta meg az arra jogosultakat.

A fenti a) pontban említett felügyeleti jogok keletkezhetnek különösen jogszabály, bírósági vagy közigazgatási határozat, vagy az azon állam joga szerint joghatással bíró egyezség alapján.

(3) Mindaddig, amíg az 1. bekezdésben elsőként említett hatóságok megtartják joghatóságukat, annak a szerződő államnak a hatóságai, amelybe a gyermeket elvitték vagy amelyben visszatartják, a 11. cikk alapján csak olyan sürgős intézkedéseket tehetnek, amelyek a gyermek személyének vagy vagyonának védelmében szükségesek.

8. cikk

(1) Kivételes esetben az 5. vagy a 6. cikk alapján joghatósággal rendelkező szerződő állam hatósága, ha úgy véli, hogy egy másik szerződő állam hatósága az adott ügyben alkalmasabb arra, hogy megítélje a gyermek mindenek felett álló érdekét,

— közvetlenül vagy állama központi hatóságának közreműködésével megkeresheti a másik hatóságot, hogy állapítsa meg joghatóságát és tegye meg az általa szükségesnek tartott védőintézkedéseket, vagy

— felfüggesztheti az ügy vizsgálatát és felszólíthatja a feleket, hogy terjesszenek a másik állam hatósága elé ilyen kérést.

(2) Az alábbi szerződő államok hatóságai kereshetők meg az előző bekezdés alapján:

a) a gyermek állampolgársága szerinti állam;

b) a gyermek vagyonának fekvési helye szerinti állam;

c) az az állam, amelynek hatóságaihoz a gyermek szülei házasságának felbontására, különválásztására vagy házasságuk érvénytelenítésére irányuló kérelmet nyújtottak be;

d) az az állam, amellyel a gyermek szoros kapcsolatban van.

(3) Az érintett hatóságok véleményyt cserélhetnek.

(4) Az 1. bekezdés szerint megkeresett hatóság megállapíthatja joghatóságát az 5. vagy 6. cikk alapján joghatósággal rendelkező hatóság helyett, ha úgy véli, hogy ez a gyermek mindenek felett álló érdekében áll.

9. cikk

(1) Ha a 8. cikk 2. bekezdésében említett szerződő állam hatóságai úgy vélik, hogy az adott esetben alkalmasabbak arra, hogy megítéljék a gyermek mindenek felett álló érdekét,

— közvetlenül vagy az adott állam központi hatóságának közreműködésével megkereshetik a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti szerződő állam illetékes hatóságát, hogy adja hozzájárulását a joghatóság gyakorlásához az általuk szükségesnek tartott védőintézkedések meghozása érdekében, vagy

— felkérhetik a feleket, hogy terjesszenek ilyen kérelmet a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti szerződő állam hatósága elé.

(2) Az érintett hatóságok véleményyt cserélhetnek.

(3) A megkeresést kezdeményező hatóság csak akkor gyakorolhatja a joghatóságot a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti szerződő állam hatósága helyett, ha az utóbbi hatóság e kérelmet elfogadta.

10. cikk

(1) Az 5–9. cikkben foglaltaktól függetlenül, azon szerződő állam hatóságai, amelyek joghatóságukat gyakorolva döntenek egy másik szerződő államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermek szülei házasságának felbontására, különválásztásukra vagy házasságuk érvénytelenítésére irányuló kérelemről, ha államuk joga úgy rendelkezik, a gyermek személyének vagy vagyonának a védelmére irányuló intézkedéseket hozhatnak, ha:

a) az eljárás megindulásának időpontjában a gyermek szüleinek az egyike az adott államban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel és egyikük a gyermek tekintetében szülői felelősséggel bír, és

b) ezen hatóságok joghatóságát a szülők, valamint a gyermek tekintetében szülői felelősséggel bíró más személyek elfogadták, és ez a gyermek mindenek felett álló érdekét szolgálja.

(2) Az 1. bekezdésben meghatározott, a gyermek védelmét szolgáló intézkedések meghozatalára vonatkozó joghatóság megszűnik, amint a házasságfelbontásra, különválásztásra vagy a házasság érvénytelenítésére irányuló kérelemnek helyt adó vagy azt elutasító határozat jogerőre emelkedett vagy az eljárás más okból megszűnt.

11. cikk

(1) Sürgős esetben azon szerződő állam hatóságainak, amelynek területén a gyermek vagy a gyermek tulajdonát képező vagyon található, joghatóságuk van a szükséges védőintézkedések meghozatalára.

(2) Az előző bekezdés alapján a valamely szerződő államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermek tekintetében hozott intézkedések hatályukat veszítik, amint az 5–10. cikk alapján joghatósággal bíró hatóságok meghozzák a helyzet által megkívánt intézkedéseket.

(3) Az 1. bekezdés alapján a szerződésben nem részes államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermek tekintetében hozott intézkedések minden szerződő államban hatályukat veszítik, amint a kérdéses szerződő államban elismerik a helyzet által megkívánt és egy másik állam hatóságai által meghozott intézkedéseket.

12. cikk

(1) A 7. cikk kivételével, azon szerződő állam hatóságainak, amelyben a gyermek vagy a gyermek tulajdonát képező vagyon található, joghatóságuk van a gyermek személyének vagy vagyonának a védelmét szolgáló ideiglenes jellegű intézkedések meghozatalára; ezek területi hatálya a kérdéses államra korlátozódik, amennyiben ezen intézkedések nem összeegyeztethetetlenek az 5–10. cikk alapján joghatósággal rendelkező hatóságok által már meghozott intézkedésekkel.

(2) Az előző bekezdés alapján a valamely szerződő államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermek tekintetében hozott intézkedések hatályukat veszítik, amint az 5–10. cikk alapján joghatósággal rendelkező hatóságok döntést hoznak a helyzet által megkívánt intézkedések tekintetében.

(3) Az 1. bekezdés alapján a szerződésben nem részes államban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermek tekintetében hozott intézkedések hatályukat veszítik abban a szerződő államban, ahol az intézkedéseket hozták, amint a kérdéses szerződő államban elismerik a helyzet által megkívánt és egy másik állam hatóságai által meghozott intézkedéseket.

13. cikk

(1) A gyermek személyének vagy vagyonának védelmét szolgáló intézkedések meghozatalára az 5–10. cikk alapján joghatósággal rendelkező szerződő állam hatóságainak tartózkodniuk kell e joghatóság gyakorlásától, ha az eljárás megindulásának időpontjában már hasonló intézkedés meghozatalára irányuló kérelmet terjesztettek elő egy másik szerződő állam hatóságaihoz, amelyeknek a kérelem időpontjában az 5–10. cikk alapján joghatóságuk volt és ezen kérelem elbírálása még folyamatban van.

(2) Az előző bekezdés rendelkezései nem alkalmazhatók, ha azon hatóságok, amelyekhez az intézkedések iránti kérelmet eredetileg beterveztették, lemondtak joghatóságukról.

14. cikk

Az 5–10. cikk alkalmazásával hozott intézkedések az abban foglalt feltételeknek megfelelően hatályban maradnak akkor is, ha a körülmények megváltozása folytán a joghatóság jogalapja megszűnt, mindaddig, amíg az Egyezmény alapján joghatósággal rendelkező hatóságok nem módosítják, nem váltják fel egy új intézkedéssel vagy nem szüntetik meg ezen intézkedéseket.

III. FEJEZET

ALKALMAZANDÓ JOG

15. cikk

(1) A szerződő államok hatóságai a II. fejezet rendelkezései alapján biztosított joghatóságuk gyakorlása során saját jogukat alkalmazzák.

(2) Amennyiben azonban a gyermek személyének vagy vagyonának a védelme úgy kívánja, kivételesen alkalmazhatják

vagy figyelembe vehetik olyan másik állam jogát, amellyel a helyzet szoros kapcsolatban van.

(3) Ha a gyermek szokásos tartózkodási helye másik szerződő államba helyeződik át, e változás időpontjától kezdve e másik államnak joga az irányadó a korábbi szokásos tartózkodási hely szerinti államban hozott intézkedések alkalmazási feltételeire.

16. cikk

(1) A szülői felelősség jogszabályon alapuló, bírósági vagy közigazgatási hatóság közreműködése nélküli keletkezésére vagy megszűnésére a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam jogát kell alkalmazni.

(2) A szülői felelősség megállapodással vagy egyoldalú aktussal, bírósági vagy közigazgatási hatóság közreműködése nélküli keletkezésére vagy megszűnésére annak az államnak a joga az irányadó, ahol a megállapodás vagy az egyoldalú aktus hatálybalépésének időpontjában a gyermek szokásos tartózkodási helye volt.

(3) A gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga alapján fennálló szülői felelősség fennmarad a szokásos tartózkodási hely másik államba való áthelyeződése után is.

(4) Ha megváltozik a gyermek szokásos tartózkodási helye, az új szokásos tartózkodási hely szerinti állam joga az irányadó a szülői felelősségnek jogszabályon alapuló keletkezésére olyan személy részére, akinek már nincs ilyen felelőssége.

17. cikk

A szülői felelősség gyakorlására a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti állam joga az irányadó. Ha a gyermek szokásos tartózkodási helye megváltozik, az új szokásos tartózkodási hely szerinti állam joga az irányadó.

18. cikk

A 16. cikkben említett szülői felelősség az ezen Egyezmény alapján hozott intézkedésekkel megszüntethető, illetőleg gyakorlásának a feltételei módosíthatók.

19. cikk

(1) Harmadik fél és egy másik olyan személy közötti jogügylet érvényessége, aki a jogügylet megkötésének a helye szerinti állam joga alapján jogosult lenne arra, hogy a gyermek törvényes képviselőjeként járjon el, nem támadható meg, a harmadik fél pedig nem vonható felelősségre egyedül azon az alapon, hogy a másik személy az e fejezet rendelkezései által meghatározott jog alapján nem volt jogosult arra, hogy a gyermek törvényes képviselőjeként járjon el, kivéve akkor, ha a harmadik fél tudta vagy tudnia kellett volna, hogy a szülői felelősségre nézve az utóbbi jog az irányadó.

(2) Az előző bekezdés csak akkor alkalmazható, ha az ügylet azonos állam területén tartózkodó személyek között jött létre.

20. cikk

E fejezet rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha az általuk meghatározott jog nem részes állam joga.

21. cikk

(1) E fejezetben a „jog” kifejezés az adott államban hatályos jogot jelenti, az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályozás kivételével.

(2) Ha azonban a 16. cikk értelmében alkalmazandó jog egy nem részes állam joga, és ezen állam alkalmazandó jogra vonatkozó szabályai egy másik nem részes állam jogát jelölik meg, amely saját jogát alkalmazná, ez utóbbi állam jogát kell alkalmazni. Ha e másik nem részes állam nem saját jogát alkalmazná, az alkalmazandó jog a 16. cikkben megjelölt jog.

22. cikk

Az e fejezet rendelkezései által megjelölt jog alkalmazását csak akkor lehet megtagadni, ha alkalmazása, a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, nyilvánvalóan közrendbe ütközne.

IV. FEJEZET

ELISMERÉS ÉS VÉGREHAJTÁS

23. cikk

(1) A szerződő államok hatóságai által hozott intézkedéseket az összes többi szerződő államban a törvénynél fogva el kell ismerni.

(2) Az elismerés azonban megtagadható:

- a) ha az intézkedést olyan hatóság hozta, amelynek joghatósága nem a II. fejezetben meghatározott okok egyikén alapult;
- b) ha az intézkedést, sürgős eset kivételével, bírósági vagy közigazgatási eljárás során anélkül hozták, hogy biztosították volna a gyermek meghallgatásának a lehetőségét, megsértve a megkeresett állam alapvető eljárási elveit;
- c) bármely személy kérésére, aki azt állítja, hogy az intézkedés sérti szülői felelősségét, ha az intézkedést, sürgős eset kivételével, anélkül hozták meg, hogy ennek a személynek biztosították volna a meghallgatás lehetőségét;
- d) ha az elismerés, a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, nyilvánvalóan a megkeresett állam közrendjébe ütközik;
- e) ha az intézkedés összeegyeztethetetlen a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti nem részes államban hozott későbbi intézkedéssel, feltéve, hogy ez utóbbi intézkedés a megkeresett államban megfelel az elismerés követelményeinek;

f) ha nem tartották be a 33. cikkben meghatározott eljárást.

24. cikk

A 23. cikk 1. bekezdésének sérelme nélkül, bármely érdekelt személy kérheti a szerződő állam illetékes hatóságaitól, hogy döntsenek egy másik szerződő államban hozott intézkedés elismeréséről vagy elismerésének megtagadásáról. Az eljárásra a megkeresett állam joga irányadó.

25. cikk

A megkeresett állam hatóságát kötik azok a ténymegállapítások, amelyekre annak az államnak a hatósága, ahol az intézkedést hozták, a joghatóságát alapozta.

26. cikk

(1) Ha az egyik szerződő államban hozott és ott végrehajtható intézkedések egy másik szerződő államban igényelnek végrehajtást, ezen másik államban bármely érdekelt fél kérésére azokat végrehajthatónak nyilvánítják vagy végrehajtás céljából nyilvántartásba veszik, ez utóbbi állam jogában meghatározott eljárásnak megfelelően.

(2) A végrehajthatóvá nyilvánításra vagy nyilvántartásba vételre minden szerződő állam egyszerű és gyors eljárást alkalmaz.

(3) A végrehajthatóvá nyilvánítás vagy nyilvántartásba vétel csak a 23. cikk 2. bekezdésében meghatározott okok valamelyike alapján tagadható meg.

27. cikk

Az előző cikkek alkalmazásához szükséges felülvizsgálaton túl az intézkedés érdemben nem vizsgálható felül.

28. cikk

Az egyik szerződő államban hozott és egy másik szerződő államban végrehajthatónak nyilvánított vagy végrehajtás céljából nyilvántartásba vett intézkedéseket az utóbbi államban úgy hajtják végre, mintha az intézkedéseket ennek az államnak a hatóságai hozták volna. A végrehajtásra a megkeresett állam joga szerint, az e jog által meghatározott mértékben kerül sor, figyelembe véve a gyermek mindenek felett álló érdekét.

V. FEJEZET

EGYÜTTMŰKÖDÉS

29. cikk

(1) Minden szerződő állam kijelöl egy központi hatóságot azoknak a feladatoknak az ellátására, amelyet ez az Egyezmény ró az ilyen hatóságokra.

(2) A szövetségi államoknak, a több jogrendszerrel vagy autonóm területi egységekkel rendelkező államoknak jogukban áll több központi hatóságot is kijelölni és meghatározni feladat-körük területi vagy személyi hatályát. Amennyiben egy állam több központi hatóságot jelöl ki, ki kell jelölnie azt a központi hatóságot, amelyhez az adott államon belüli megfelelő központi hatóságnak való továbbítás céljából a megkeresések intézhetők.

30. cikk

(1) A központi hatóságok együttműködnek egymással és elősegítik az államaikon belüli illetékes hatóságok közötti együttműködést az Egyezmény céljainak elérése érdekében.

(2) Az Egyezmény alkalmazásával kapcsolatban megteszik a megfelelő lépéseket annak érdekében, hogy tájékoztatást nyújtsanak államuk gyermekvédelemre vonatkozó jogszabályairól és az államukban nyújtott szolgáltatásokról.

31. cikk

Minden szerződő állam központi hatósága közvetlenül, illetve hatóságokon vagy más szervezeteken keresztül megtesz valamennyi megfelelő lépést a következők érdekében:

- a) a 8–9. cikkben, valamint az e fejezetben meghatározott kapcsolat megkönnyítése és közreműködés biztosítása;
- b) közvetítés, békéltetés útján vagy más hasonló módon a gyermek személyének vagy vagyonának a védelmét szolgáló, egyezségeken alapuló megoldások elérésének megkönnyítése azokban a helyzetekben, amikor az Egyezményt kell alkalmazni;
- c) egy másik szerződő állam illetékes hatóságának kérésére a gyermek hollétének felkutatásában való segítségnyújtás, amennyiben úgy tűnik, hogy a gyermek a megkeresett állam területén tartózkodik és védelemre szorul.

32. cikk

Az olyan szerződő állam központi hatóságának vagy más illetékes hatóságának indoklással alátámasztott kérésére, amellyel a gyermeknek lényeges kapcsolata van, azon szerződő állam központi hatósága, amelyben a gyermek szokásos tartózkodási helye van és amelyben a gyermek tartózkodik, közvetlenül, illetve hatóságokon vagy más szervezeteken keresztül:

- a) jelentést adhat a gyermek helyzetéről;
- b) felkérheti saját államának illetékes hatóságát, hogy mérlegelje a gyermek személyének vagy vagyonának a védelmét szolgáló intézkedések meghozatalának szükségességét.

33. cikk

(1) Ha az 5–10. cikk alapján joghatósággal rendelkező hatóság a gyermek nevelőcsaládnál vagy intézményi gondozásban való elhelyezését, kafala vagy hasonló intézmény szerinti gondozásának biztosítását tervezi, és erre az elhelyezésre vagy gondozásba vételre egy másik szerződő államban kerülne sor, először konzultálnia kell ez utóbbi szerződő állam központi hatóságával vagy más illetékes hatóságával. E célból a javasolt elhelyezés vagy gondozásba vétel indokának megjelölésével jelentést kell továbbítani a gyermekről.

(2) A megkereső államban csak akkor hozható határozat az elhelyezésről vagy gondozásba vételről, ha a megkeresett állam központi hatósága vagy más illetékes hatósága, a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, az elhelyezéshez vagy gondozásba vételhez hozzájárult.

34. cikk

(1) Amennyiben védőintézkedés meghozatalát mérlegelik, az Egyezmény szerint illetékes hatóságok – ha a gyermek helyzete szükségessé teszi – megkereshetik a többi szerződő állam olyan hatóságát, amely a gyermek védelme szempontjából lényeges információ birtokában van, hogy közölje ezt az információt.

(2) A szerződő államok olyan nyilatkozatot tehetnek, hogy az 1. bekezdés szerinti megkereséseket kizárólag központi hatóságokon keresztül intézhetik hatóságaik felé.

35. cikk

(1) A szerződő államok illetékes hatóságai megkereshetik egy másik szerződő állam hatóságait, hogy nyújtsanak segítséget az ezen Egyezmény alapján hozott védőintézkedések végrehajtásában, különösen a láthatási jogok, valamint a rendszeres és közvetlen kapcsolattartási jog hatékony gyakorlásának a biztosításában.

(2) Azon szerződő állam hatóságai, amelyben a gyermeknek nincs szokásos tartózkodási helye, az ezen államban tartózkodó olyan szülő kérésére, aki láthatási jogának megállapítását vagy biztosítását kéri, információkat vagy bizonyítékokat gyűjthetnek és megállapíthatják a szülő láthatási jog gyakorlására való alkalmasságát és a láthatási jog gyakorlásának feltételeit. A gyermek láthatására irányuló kérelem elbírálására az 5–10. cikk alapján joghatósággal rendelkező hatóság a döntés meghozatala előtt elfogadja és mérlegeli ezeket az információkat, bizonyítékokat és megállapításokat.

(3) Az 5–10. cikk alapján a láthatásról való döntés meghozatalára joghatósággal rendelkező hatóság a 2. bekezdés szerinti kérelem teljesítéséig elhalaszthatja az eljárást, különösen akkor, ha a gyermek korábbi tartózkodási helye szerinti államban biztosított láthatási jog korlátozására vagy megszüntetésére irányuló kérelem tárgyában jár el.

(4) E cikk nem akadályozza az 5–10. cikk alapján hatáskörrel rendelkező hatóságot abban, hogy a 2. bekezdés alapján benyújtott kérelem teljesítéséig ideiglenes intézkedéseket hozzon.

36. cikk

Minden olyan esetben, amikor a gyermek komoly veszélynek van kitéve, azon szerződő állam illetékes hatóságai, amelyben gyermekvédelmi intézkedést hoztak vagy ilyen intézkedés meghozatalát mérlegelik, ha tájékoztatást kapnak arról, hogy a gyermek tartózkodási helye egy másik államba került, vagy a gyermek másik államban tartózkodik, tájékoztatják ezen másik állam hatóságait a fennálló veszélyről és a meghozott vagy mérlegelt intézkedésekről.

37. cikk

A hatóságok e fejezet alapján nem kérhetnek vagy továbbíthatnak információt, ha ez véleményük szerint veszélybe sodorhatná a gyermek személyét vagy vagyonát, vagy a gyermek valamely családtagjának szabadságára vagy életére komoly fenyegetést jelentene.

38. cikk

(1) Azon lehetőség érintetlenül hagyásával, hogy szolgáltatásaik ellenében ésszerű költségeket követeljenek meg, a szerződő államok központi hatóságai és más hatóságai e fejezet rendelkezéseinek alkalmazása során felmerült költségeiket maguk viselik.

(2) A szerződő államok megállapodást köthetnek egy vagy több szerződő állammal a költségek megosztásáról.

39. cikk

A szerződő államok megállapodást köthetnek egy vagy több másik szerződő állammal abból a célból, hogy kölcsönös kapcsolataikban fejlesszék e fejezet alkalmazását. Azon államok, amelyek ilyen jellegű megállapodást kötöttek, annak egy példányát továbbítják az Egyezmény letéteményesének.

VI. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

40. cikk

(1) A gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti szerződő állam vagy azon szerződő állam hatóságai, ahol védőintézkedést hoztak, azon személy kérelmére, aki szülői felelősséggel bír, illetve akit megbíztak a gyermek személyének vagy vagyonának védelmével, igazolást adhatnak ki e személynek feltüntetve, hogy milyen minőségben jogosult eljárni és milyen jogokkal ruházták fel.

(2) Ellenkező bizonyíték hiányában el kell fogadni, hogy az igazolásban feltüntetett minőség és jogok az adott személyt illetik.

(3) Minden szerződő állam kijelöli azokat a hatóságokat, amelyek az igazolás kiállítására jogosultak.

41. cikk

Az Egyezmény alapján gyűjtött vagy továbbított személyes adatokat csak azokra a célokra lehet felhasználni, amelyekre gyűjtötték vagy továbbították őket.

42. cikk

Azon hatóságok, amelyeknek adatokat továbbítanak, saját államuk jogának megfelelően biztosítják azok bizalmas kezelését.

43. cikk

Az ezen Egyezmény alapján továbbított vagy kibocsátott okiratok mentesülnek a hitelesítés és más hasonló formális követelmények alól.

44. cikk

Minden szerződő állam kijelölheti azokat a hatóságokat, amelyekhez a 8., 9. és 33. cikk alapján megkeresések intézhetők.

45. cikk

(1) A 29. és 44. cikk szerinti kijelölésekről tájékoztatni kell a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet Állandó Irodáját.

(2) A 34. cikk 2. bekezdése szerinti nyilatkozatot az Egyezmény letéteményesének kell benyújtani.

46. cikk

Azon szerződő államok, amelyekben a gyermeknek és vagyonának a védelmére különböző jogrendszerek vagy jogszabályok alkalmazandók, nem kötelesek az Egyezmény szabályait alkalmazni a kizárólag e különböző jogrendszerek vagy jogszabályok összeütközése esetén.

47. cikk

Az olyan állam vonatkozásában, amelyben az ezen Egyezményben szabályozott bármilyen ügy tekintetében két vagy több jogrendszerrel kell alkalmazni a különböző területi egységekben:

1. az adott állambeli szokásos tartózkodási helyre való hivatkozást a valamely területi egységen belüli szokásos tartózkodási helyre való hivatkozásként kell értelmezni;
2. a gyermek adott állambeli tartózkodására való hivatkozást a valamely területi egységen való tartózkodásra való hivatkozásként kell értelmezni;
3. az arra való hivatkozást, hogy a gyermek vagyona az adott államban található, úgy kell értelmezni, hogy a gyermek vagyona valamely területi egységen található;

4. az arra az államra való hivatkozást, amelynek a gyermek az állampolgára, az adott állam joga által kijelölt területi egységre való hivatkozásként, vagy ilyen jellegű szabályozás hiányában az arra a területi egységre való hivatkozásként kell értelmezni, amellyel a gyermeknek a legszorosabb a kapcsolata;
5. az arra az államra való hivatkozást, amelynek hatóságaihoz a gyermek szülei házasságának felbontására, különválasztásukra vagy házasságuk érvénytelenítésére irányuló kérelmet nyújtottak be, az arra a területi egységre való hivatkozásként kell értelmezni, amelynek hatóságaihoz a kérelmet benyújtották;
6. az arra az államra való hivatkozást, amellyel a gyermek lényeges kapcsolatban áll, az arra a területi egységre való hivatkozásként kell értelmezni, amellyel a gyermek ilyen kapcsolatban áll;
7. az arra az államra való hivatkozást, amelybe a gyermeket elvitték vagy amelyben visszatartják, az arra a területi egységre való hivatkozásként kell értelmezni, ahová a gyermeket elvitték vagy ahol visszatartják;
8. az adott államnak a központi hatóságain kívüli egyéb hatóságaira vagy szervezeteire való hivatkozást az adott területi egységben eljárni jogosult hatóságokra vagy szervezetekre való hivatkozásként kell értelmezni;
9. az azon állam jogára, eljárására vagy hatóságára való hivatkozást, amelyben intézkedést hoztak, annak a területi egységnek a jogára, eljárására vagy hatóságára való hivatkozásként kell értelmezni, amelyben az intézkedést hozták;
10. a megkeresett állam jogára, eljárására vagy hatóságára való hivatkozást annak a területi egységnek a jogára, eljárására vagy hatóságára való hivatkozásként kell értelmezni, amelyben az elismerést vagy végrehajtást kérik.

48. cikk

Az alkalmazandó jognak a III. fejezet szerinti meghatározása céljából, olyan állam vonatkozásában, amely két vagy több területi egységből áll, amelyek mindegyike az ezen Egyezmény hatálya alá tartozó ügyek tekintetében saját jogrendszerrel vagy jogszabályi rendszerrel rendelkezik, a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) ha ilyen államban léteznek olyan hatályos szabályok, amelyek meghatározzák, hogy mely területi egység joga az alkalmazandó, akkor ennek az egységnek a jogát kell alkalmazni;
- b) ilyen szabályok hiányában a 47. cikkben meghatározott területi egység jogát kell alkalmazni.

49. cikk

Az alkalmazandó jognak a III. fejezet szerinti meghatározása céljából, olyan állam vonatkozásában, amely az ezen Egyezmény

hatálya alá tartozó ügyek tekintetében két vagy több jogrendszerrel vagy jogszabályi rendszerrel rendelkezik a személyek különböző csoportjaira, a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) ha ilyen államban léteznek olyan hatályos szabályok, amelyek meghatározzák, hogy e jogok közül melyiket kell alkalmazni, akkor ezt a jogot kell alkalmazni;
- b) ilyen szabályok hiányában azt a jogrendszert vagy jogszabályi rendszert kell alkalmazni, amelyhez a gyermeket a legközelebbi kapcsolat fűzi.

50. cikk

Ez az Egyezmény nem érinti a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-én kelt egyezmény alkalmazását mindkét egyezmény részes államai között. Semmi nem zárja ki azonban azt, hogy ezen Egyezmény rendelkezéseire hivatkozzanak a jogellenesen elvitt vagy visszatartott gyermek visszaadása, illetve a láthatási jog megszervezése céljából.

51. cikk

A szerződő államok közötti kapcsolatban ezen Egyezmény felváltja a kiskorúak védelmével kapcsolatos hatósági jogkörökről és az alkalmazandó jogról szóló, 1961. október 5-én kelt egyezményt és a kiskorúak feletti gyámságot szabályozó, Hágában, 1902. június 12-én aláírt egyezményt, a fent említett 1961. október 5-i egyezmény alapján hozott intézkedések elismerésének a sérelme nélkül.

52. cikk

(1) Ez az Egyezmény nem érinti azokat a nemzetközi jogforrásokat, amelyeknek a szerződő államok részesei, és amelyek az Egyezmény által szabályozott ügyekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaznak, kivéve, ha a jogforrásban részes államok ellenkező nyilatkozatot nem tesznek.

(2) Ez az Egyezmény nem érinti annak a lehetőségét, hogy egy vagy több szerződő állam olyan megállapodást kössön, amely az ilyen megállapodásban részes államokban szokásos tartózkodási hellyel rendelkező gyermekek tekintetében az ezen Egyezmény által szabályozott ügyekre vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz,

(3) Az egy vagy több szerződő állam által az ezen Egyezmény hatálya alá tartozó ügyekre vonatkozóan megkötött megállapodások az ilyen államok és más szerződő államok közötti kapcsolatokban nem érintik ezen Egyezmény rendelkezéseinek az alkalmazását.

(4) Az előző bekezdéseket kell alkalmazni az érintett államok közötti regionális vagy más természetű kapcsolatok alapján fennálló különleges kapcsolaton alapuló egységes törvényekre is.

53. cikk

(1) Az Egyezmény csak azon intézkedésekre alkalmazható, amelyeket azt követően hoztak az adott államban, hogy az Egyezmény az adott állam vonatkozásában hatályba lépett.

(2) Az Egyezmény csak azon intézkedések elismerésére és végrehajtására alkalmazható, amelyeket az Egyezménynek az intézkedéseket hozó állam és a megkeresett állam közötti hatálybalépését követően hoztak.

54. cikk

(1) A szerződő államok központi hatóságával vagy más hatóságával folytatott érintkezés során az iratokat eredeti nyelven kell megküldeni, csatolva a másik állam hivatalos nyelvére vagy egyik hivatalos nyelvére való fordítást, vagy amennyiben ez nehezen megvalósítható, francia vagy angol nyelvű fordítását.

(2) A szerződő állam azonban, a 60. cikk szerinti fenntartásban kifogást emelhet a francia vagy az angol, de nem mindkét nyelv használatával szemben.

55. cikk

(1) A szerződő államok a 60. cikk szerint:

a) fenntarthatják hatóságaik joghatóságát a gyermek területükön található vagyonának a védelmére irányuló intézkedések meghozatalára;

b) fenntarthatják a jogot arra, hogy ne ismerjenek el szülői felelősséget vagy intézkedést, amennyiben az összeegyeztethetetlen a hatóságaik által az adott vagyon vonatkozásában hozott intézkedésekkel.

(2) A fenntartás korlátozható bizonyos vagyoni kategóriákra.

56. cikk

A Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet főtitkára rendszeres időközönként speciális bizottságot hív össze az Egyezmény gyakorlati működésének felülvizsgálatára.

VII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

57. cikk

(1) Az Egyezmény aláírásra nyitva áll azon államok előtt, amelyek a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tizennyolcadik ülésszakának idején annak tagjai voltak.

(2) Az Egyezményt meg kell erősíteni, el kell fogadni vagy jóvá kell hagyni és a megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratokat az Egyezmény letéteményesénél, a Holland Királyság Külügyminisztériumánál kell letétbe helyezni.

58. cikk

(1) Bármely más állam csatlakozhat az Egyezményhez, miután az Egyezmény a 61. cikk 1. bekezdése szerint hatályba lépett.

(2) A csatlakozási okiratot a letéteményesnél kell letétbe helyezni.

(3) A csatlakozás csak a csatlakozó állam és azon szerződő államok közötti kapcsolatban hatályos, amelyek a 63. cikk b) pontjában említett értesítés kézhezvételét követő hat hónapon belül nem emeltek kifogást a csatlakozás ellen. Ilyen kifogással élhetnek az államok akkor is, amikor egy csatlakozást követően megerősítik, elfogadják vagy jóváhagyják az Egyezményt. A kifogásról értesíteni kell a letéteményest.

59. cikk

(1) Ha egy állam két vagy több területi egységgel rendelkezik, amelyekben az ezen Egyezményben szabályozott ügyek vonatkozásában különböző jogrendszereket kell alkalmazni, az aláírás, megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás időpontjában nyilatkozhat arról, hogy az Egyezmény összes területi egységére kiterjed, vagy területi egységei közül csak egyre vagy többre terjed ki, és ezt a nyilatkozatot másik nyilatkozat benyújtásával bármikor módosíthatja.

(2) Az ilyen nyilatkozatról értesíteni kell a letéteményest és kifejezetten meg kell jelölni azokat a területi egységeket, amelyek vonatkozásában az Egyezményt alkalmazni kell.

(3) Ha egy állam e cikk alapján nem tesz nyilatkozatot, az Egyezmény az adott állam összes területi egységére kiterjed.

60. cikk

(1) Minden állam legkésőbb a megerősítés, elfogadás, jóváhagyás vagy csatlakozás időpontjában, vagy az 59. cikk szerinti nyilatkozat benyújtásakor az 54. cikk 2. bekezdésében és az 55. cikkben meghatározott fenntartást tehet. Más fenntartás nem tehető.

(2) Bármely állam bármikor visszavonhatja az általa tett fenntartást. A visszavonásról értesíteni kell a letéteményest.

(3) A fenntartás az előző bekezdésben említett értesítést követő harmadik naptári hónap első napján veszíti hatályát.

61. cikk

(1) Az Egyezmény a harmadik megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okirat 57. cikkben említett letétbe helyezése utáni három hónap elteltét követő hónap első napján lép hatályba.

(2) Ezt követően az Egyezmény a következőképpen lép hatályba:

- a) az Egyezményt ezt követően megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó valamennyi állam tekintetében a megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okiratának letétbe helyezése utáni három hónap elteltét követő hónap első napján;
- b) a csatlakozó államok tekintetében az 58. cikk 3. bekezdésében említett hat hónapos idő lejártá utáni három hónap elteltét követő hónap első napján;
- c) az olyan területi egység tekintetében, amelyre az 59. cikk szerint az Egyezményt kiterjesztették, az abban a cikkben említett értesítés utáni három hónap elteltét követő hónap első napján.

62. cikk

(1) Az Egyezményben részes állam az Egyezményt a letéteményesnek címzett írásbeli értesítéssel felmondhatja. A felmondás korlátozódhat bizonyos területi egységekre, amelyekre az Egyezményt alkalmazni kell.

(2) A felmondás az értesítés letéteményes általi átvétele után eltelt tizenkét hónapot követő hónap első napján válik hatályossá. Amennyiben az értesítésben hosszabb időtartamot határoznak meg a felmondás hatályára, a felmondás ezen hosszabb időtartam elteltével válik hatályossá.

63. cikk

A letéteményes értesíti a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tagállamait és az 58. cikk szerint csatlakozott államokat a következőkről:

- a) az 57. cikkben említett aláírások, megerősítések, elfogadások és jóváhagyások;
- b) az 58. cikkben említett csatlakozások és a csatlakozásokkal szemben emelt kifogások;
- c) az Egyezmény 61. cikk szerinti hatálybalépésének napja;
- d) a 34. cikk 2. bekezdésében és az 59. cikkben említett nyilatkozatok;
- e) a 39. cikkben említett megállapodások;
- f) az 54. cikk 2. bekezdésében és az 55. cikkben említett fenntartások, valamint a 60. cikk 2. bekezdésében említett visszavonások;
- g) a 62. cikkben említett felmondások.

Fentiek hitelül az erre megfelelően felhatalmazott alulírottak ezt az Egyezményt aláírták.

Készült Hágában, 1996. október 19. napján, angol és francia nyelven, mindkét szöveg egyaránt hiteles, egyetlen példányban, amelyet a Holland Királyság Kormányának levéltárában helyeznek letétbe, s amelyből diplomáciai úton egy-egy hiteles másolatot küldenek a Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet tizennyolcadik ülészakának minden tagállama számára.